

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

Отже, відродження духовності - це надійна дорога оздоровлення нації та запорука становлення державності. Через добротність, творення добра розвиваємо любов не тільки до Бога, ближнього, а також до нації, України, родини. А любов збагачує душу і є справжньою чеснотою, вона завжди жертвна і веде до доброго вчинку. Творення добра в кожній сфері життєдіяльності людини сприяє розвитку добрих почуттів і позбавляє вихованця егоїстичних нахилів. З упевненістю можна стверджувати, що ми належимо дневі, будемо тверді, зодягнувшись в броню віри і любові; та в шолом надії на спасіння.

Література:

1. Арчибасова Т. Ю. Інноваційні підходи до формування духовності дітей і підлітків // Виховна робота в школі. - 2012. - № 5(90). - С. 21-24.
2. Волин О. В. Національне виховання - невід'ємна складова гармонійного розвитку особистості /О. В. Волик // Виховна робота в школі. - 2012. - №4(89).
3. Зякун Т. Особливості формування національної свідомості молоді на сучасному етапі державотворення / Т. Зякун // Рідна школа. - 2006. - №5. - С. 19-23.
4. Кондик О. Сучасний погляд на національне виховання / О. Кондик // Директор школи України. - 2007. - №12. - С. 30-34.
5. Кузя В. Г. [та ін.]Основи національного виховання / В. Г. Кузя. - К., 1983. - С. 108-134.
6. Петренко О. Національно-патріотичне виховання учнівської молоді / О. Петренко // Позакласний час. - 2005. - №3-4. - С. 18-21.
7. Руденко О. Система національного виховання. Шляхи та засоби реалізації / О. Руденко // Директор школи. - 2005. - №20. - С. 18-21.

Фролова В. І.*

ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВ У СУЧАСНОМУ ЛІЦЕЇ

У статті проаналізовано особливості формування моральних якостей учнів ліцею, описано методи та форми морального виховання підростаючого покоління.

Головним завданням сучасної освіти у XXI столітті є виховання гуманної особистості, яка б могла взаємодіяти з оточуючим середовищем на основі взаєморозуміння й співробітництва. Сучасна соціально-політична ситуація в Україні підвищує вимоги до виховання особистості, формування в неї системи ціннісних орієнтацій та духовно-моральних рис. Основними якостями такої особистості є доброта, щедрість, дружельюбність, відповідальність, щирість, почуття власної гідності. Відповідно до цього, зростає роль морального виховання в сучасній системі освіти. Традиційно виховання в Україні спрямо-

* © Фролова В. І.

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

вувалося передусім на формування моральних якостей молодих поколінь.

Аналіз літературних джерел свідчить про увагу дослідників до визначеного напрямку роботи. Певні аспекти морального виховання учнів висвітлені вченими усіх часів (К. Ушинський, І. Франко, В. Сухомлинський), які стали основою досліджень педагогів подальших років (Р. Буре, Г. Годіна, Д. Мендже-рицька, А. Суровцева, В. Ядешко та ін.) і поглядів вітчизняних вчених (І. Беха, А. Гончаренко, В. Матяшук, М. Сметанського, Т. Фасолько, В. Шевченко та ін.).

Уся робота в Херсонському ліцеї Херсонської обласної ради спрямована на формування в учнів загальнолюдських, національних, духовних цінностей в умовах особистісно-зорієнтованої навчально-виховної системи, забезпечення різнобічного розвитку особистості. При цьому вирішуються завдання професійної адаптації учнів, розвитку індивідуальної творчої особистості, формування патріотичних почуттів, утвердження національної гідності; виховання та розвитку потреб у здоровому способі життя, збереження і зміцнення фізичного і психічного здоров'я учнів, поєднання індивідуального і колективного виховання, забезпечення системи правової освіти.

У ліцеї навчаються обдаровані діти, які потребують особливого підходу до їх виховання. У процесі зазначеної роботи в учнів формуються: світогляд, мораль, високі естетичні смаки та ставлення ліцеїста як особистості до навколишнього світу. Гармонійність та ефективність даного процесу здійснюється через співпрацю вихователів, класних керівників, адміністрації та батьків. Завдяки впливу всіх цих факторів формується цілісна особистість ліцеїста-громадянина, ліцеїста-патріота та ліцеїста-Людини.

Головна мета роботи вихователів ліцею – «навчити дітей учитися», сформувати почуття любові до Батьківщини, свого народу, допомогти дітям усвідомити свої творчі сили і здібності, тому що в цьому усвідомленні – сутність формування моральної особистості.

Тому в центрі уваги педагогів перебувають питання формування світогляду, почуття громадського обов'язку, виховання культури почуттів, працьовитості, відповідальності перед колективом і своєю совістю, розвитку здатності до самооцінки, самовиховання, поваги до людської особистості, збереження надбань нашої Батьківщини.

Зазначену мету вихователі реалізують через систему виховних завдань:

- забезпечення умов для самореалізації підлітків відповідно до їх здібностей, суспільних і власних інтересів;
- формування національної свідомості та людської гідності, любові до рідної землі, родини, свого народу;
- утвердження принципів загальнолюдської моралі – правди, справедливості, милосердя, патріотизму, доброти;

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

– плекання кращих рис української ментальності – працелюбності, індивідуальної свободи, зв'язку з природою, толерантності, любові до рідної землі;

– забезпечення високої художньо-естетичної культури, розвиток естетичних потреб, почуттів [1; 2].

Основними методами виховання моральних якостей ліцеїстів є:

– Переконавання, що повинно бути не стільки словесним, скільки дієвим, практичним. Передусім треба на практиці переконати дітей у правильності, позитивності того, що вимагається від них, і в негативному значенні всіляких порушень, якщо вони мають місце.

– Особистий приклад педагога-вихователя. Особистість педагога-вихователя повинна бути зразком для ліцеїстів.

– Роз'яснення змісту моральних категорій, моральних норм і правил поведінки через індивідуальні, групові, колективні бесіди, благодійні акції, обговорення життєвих ситуацій тощо.

– Виховання на зразках високих суспільно-політичних ідеалів, на національних традиціях, краєзнавчому матеріалі, і на прикладах кращих учнів ліцею, батьків, земляків, на історичному минулому Батьківщини, на прикладі життя і діяльності її великих людей.

– Схвалення, заохочення, що для дітей є показниками правильності їхніх вчинків або поведінки [3].

Окрім загальноприйнятих педагогічних форм реалізації виховання милосердя у дітей, у ліцеї найбільш дієвими є організація благодійних акцій, етичні бесіди, виховні години, тренінги, інтелектуальні змагання та круглі столи.

У рамках Всеукраїнської акції «Моральний вчинок» у 2011 році старував благодійний проект «Наші серця з вами!» на підтримку онкохворих дітей ліцеїстами. Нині межі даного проекту значно розширилися і включають в себе такі заходи:

– допомога дітям з гематологічного відділення Обласної дитячої клінічної лікарні та дітям з вадами слуху (матеріальна допомога за рахунок проведення благодійних концертів та ярмарок, проведення тематичних святкових майстер-класів для підняття морального духу маленьких пацієнтів тощо);

– вияв милосердя дітям з реабілітаційного центру для безпритульних підлітків (благодійні концерти та майстер-класи, неодноразове забезпечення канцтоварами, солодощами, іграшками та засобами особистої гігієни);

– підтримка військовослужбовців, що опинилися в тяжких життєвих обставинах (участь в акціях «Цілюще джерело» та «Оберіг для воїна»: збирання пляшок води та теплих речей, виготовлення власними руками оберегів для підняття бойового духу солдатів зони АТО) (рис. 1).

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

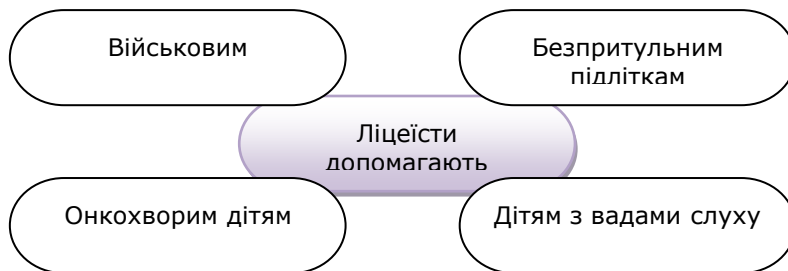

Рис.1 Благодійний проект «Наші серця з вами!»

Реалізація цих видів роботи здійснюється за підтримки адміністрації ліцею, щоденної кропіткої праці педагогів та активної участі ліцеїстів і їх батьків.

Отже, перед загальноосвітнім навчальним закладом ставиться завдання підготовки відповідального громадянина, здатного самостійно оцінювати, що відбувається, і будувати свою діяльність відповідно до інтересів оточуючих людей. Рішення цієї задачі пов'язане з формуванням стійких моральних властивостей особистості школяра. Виховання моральних якостей учнів здійснюється не тільки у навчально-виховній роботі в школі, але й у повсякденному житті; у цьому допомагає проведення благодійних акцій, етичних бесід, виховних годин, тренінгів, тематичних святкових майстер-класів, інтелектуальних змагань та круглих столів.

Література:

1. Бех І. Д. Виховання особистості: підруч. для вищих навч. закл. / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2008. – 840 с.
2. Болдирев Н.І. Моральне виховання школярів: (Питання теорії) / Н.І. Болдирев. – М. : Педагогіка, 1989 – 54 с.
3. Сухомлинська О. В. Духовно-моральне виховання дітей та молоді: загальні тенденції й індивідуальний пошук / О.В. Сухомлинська. – К. : Добро, 2006. – 43 с.

Харламова А. П., Литвиненко Г. О. *

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ

У статті висвітлено проблему розвитку мовлення в дітей з порушеннями слуху, подано різні технології навчання з використанням засобів, методів комунікації у навчальному процесі.

Навколо питань, пов'язаних з навчанням мовлення дітей з порушеннями слуху, уже понад чотири століття ведуться дискусії серед науковців-сурдопедагогів. Цій проблемі приділяли багато уваги Ф. Ф. Рау, С. А. Зикова, Р. М. Боскіс, І. М. Солов-

* © Харламова А. П., Литвиненко Г. О.